

Almindelig kjove

Stercorarius parasiticus

Kjógvi

Arctic skua

Almindelig kjove har en cirkumpolar yngle-udbredelse på den nordlige halvkugle, overvejende i kystnære områder i bl.a. Grønland, Island, Færøerne, Skotland og Norge inklusive Svalbard. De største europæiske bestande findes i Rusland, Norge og Island. På Færøerne er almindelig kjove en almindelig ynglefugl med en bestand på cirka 900 par (1982). Arten yngler på de fleste øer, flere steder i små til mellemstore kolonier. Bestanden varierer meget fra år til år, formentlig afhængig af fødetilgang og konkurrence med storkjoven. Tællinger indikerer en væsentlig nedgang i 1961-1981, specielt i de større kolonier som Fjallavatn på Vágar, Svinaskoradalur ved Saksun på Svinoy og på Skúvoy (Bengtson &

Bloch 2003, Olsen 2003). Almindelig kjove på Shetlandsøerne taber formentlig i konkurrence med storkjover om de bedste yngleområder (Dawson m.fl. 2010). Det er bemærkelsesværdigt, at man på Skúvoy har observeret at almindelig kjove igennem de sidste årtier har været i nedgang, samtidig med at storkjove bestanden er forøget væsentligt (Olsen 2011b). Almindelig kjove må jages hele året på Færøerne. Arten jages mest i forbindelse med jagt på lunder, fordi kjoverne forstyrrer fangsten af disse. Da fangsten af lunder er gået tilbage, er jagten på almindelig kjove også reduceret.

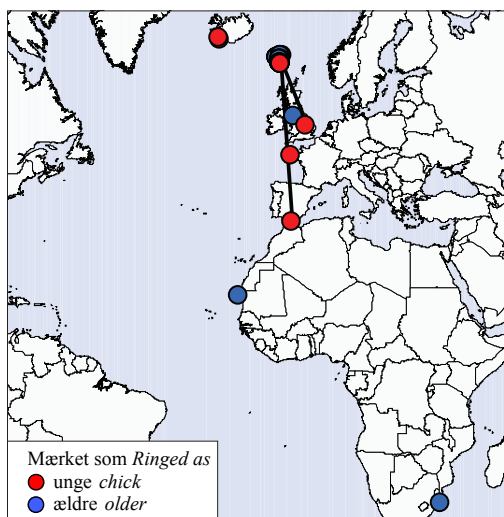

Fig. 1. Samtlige genfund af almindelig kjove ringmærket på Færøerne (n=91). Linjer angiver direkte træk. All recoveries of arctic skuas ringed in the Faroes (n=91). Lines indicate direct migration.

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 1.190
 - heraf mærket som unger Ringed as chicks 642 (54%)

Genmeldinger Recoveries
 Antal genmeldinger No. of recoveries 91
 - heraf udenfor Færøerne Recovered abroad 8
 Antal fugle No. of individuals 87
 - heraf mærket som unger Ringed as chicks 20 (22%)
 Genmeldingsandel Proportion recovered 7,3%
 Mærket i udlandet og genmeldt på Færøerne Ringed abroad, recovered in the Faroes 0

Ekstremer Extremes
 Højeste alder Oldest bird 20 år 11 mdr.
 Længste afstand Longest distance Uruguay Uruguay 11.570 km
 Nordligst Northernmost Island Iceland (64°14'N)
 Sydligst Southernmost Sydafrika South Africa (28°22'S)
 Østligst Easternmost Sydafrika South Africa (32°26'E)
 Vestligst Westernmost Uruguay (fra 2012) Uruguay (2012) (54°50'W)

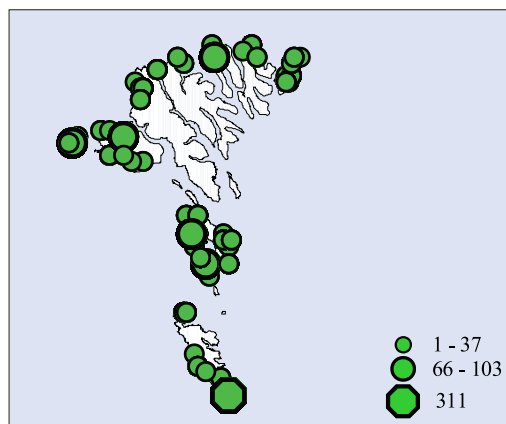

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for almindelig kjove ringmærket på Færøerne ($n=1.190$). *Ringling sites of arctic skuas ringed in the Faroes ($n=1,190$).*

Almindelig kjove findes i en mørk og en lys fase (fjerdragt). Andelen af lyse fugle stiger mod nord (Southern 1943). På Færøerne er i gennemsnit 16% af fuglene af lys fase (Bengtson & Bloch 2003).

Almindelig kjove er også en almindelig trækfugl på Færøerne, både forår og efterår. De europæiske almindelige kjover overvintrer i det sydlige Atlanterhav, primært ud for det sydlige Afrika og i mindre grad ud for Sydamerika (Furness 1987, Wernham m.fl. 2002).

Mærknings- og genmeldingsdata

1.190 almindelige kjover er ringmærket på Færøerne, overvejende på lokaliteter langs nord- og vestkysten samt på de sydlige øer (fig. 2). Flest er mærket på Akraberg, Suðuroy (311), Mykines (126), Skúvoy (123), i Søltuvík, Sandoy (85) og ved Fjallavatn, Vágar (72). Den første blev mærket i 1933 (Sørvágur, Vágar), men først fra midten af 1980'erne er almindelige kjover ringmærket i større antal. Flest fugle er mærket i 2002 (185), 1987 (107) og 1994 (96) (fig. 4).

Langt de fleste almindelige kjover (99%) er ringmærket i juni (700) og juli (477). Herudover er tre mærket i august og én i september (fig. 3). Blandt de kønsbestemte fugle ($n=7$) var

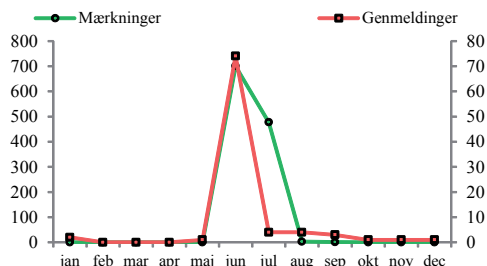

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for almindelig kjove ringmærket på Færøerne. *Month of ringing (green circles) and recovery (red squares) of arctic skuas ringed in the Faroes.*

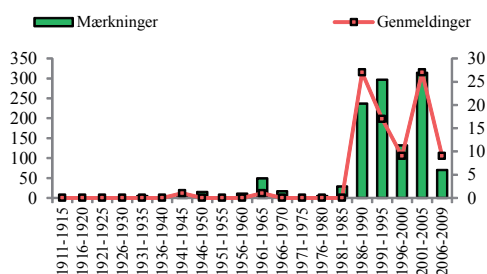

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for almindelig kjove ringmærket på Færøerne, i femårsperioder. *Year of ringing (green bars) and recovery (red squares) of arctic skuas ringed in the Faroes (five-year periods).*

71% hunner og 29% hanner. Blandt de aldersbestemte fugle ($n=1.174$) var 55% unger. De voksne fugle er fanget med klapfælder på reden, hvor det nogle gange lykkes at fange begge voksne. Af de fase-bestemte fugle ($n=89$) er 15% lyse og 85% mørke.

Med 91 genmeldinger af 87 fugle er 7,3% genmeldt. En stor del af de genmeldte fugle er mærket i Akraberg og Sumba, Suðuroy (18) og i Sandvík, Suðuroy (13). Der er 20 genfund af fugle mærket som redeunger fra 21. juli til 2. august og 71 genfund af fugle mærket som voksne ($2k+$) fra 8. juni til 12. juli. Otte genfund er fra udlandet (fig. 1).

Ingen almindelige kjover ringmærket i udlandet er genmeldt på Færøerne.

Træk, overvintring og spredning

To færøske ungfugle er genfundet inden for to måneder efter mærkningen, den ene fundet død 19. august på mærkningsstedet og den anden fundet død i september nær Waddington i England, 1.086 km mod sydsydøst.

Yderligere et efterårsgenfund i England indikerer, at efterårstrækket indledes i august (fig. 5A). Efterårets seneste genfund på Færøerne er 27. august og 5. september. Efterårstrækket fortsætter tilsyneladende til Vestafrika. En fugl, mærket 20. juni 1994 i Skálavík, Sandoy, er aflæst i 28. oktober 1996 ved Port Etienne, Mauritien, 4.621 km syd for mærkningsstedet.

I vinterperioden (fig. 5B) er der genfund fra Frankrigs kyst (1) og Sydafrika (1), mens en ring er fundet på Akraberg. Suðuroy. Endvidere er der et fund uden nøjagtig dato fra det sydlige Spanien (fig. 1). En voksen fugl, mærket 17. juni 1986 i Fámara på Suðuroy, blev indfanget syg og siden (3. januar 1990) sluppet fri ved St. Lucia Beach, Sydafrika, 10.597 km sydsydøst for mærkningsstedet. Det er sandsynligt, at færøske fugle overvintrer ud for både Sydvesteuropas og Afrikas vestkyster.

Der er findes kun ét genfund fra foråret. En almindelig kjove, mærket 15. juni 2004 som

yngelefugl på Akraberg, Suðuroy, blev fundet frisk død 15. marts 2012 på en strand nær Maldonado i Uruguay i Sydamerika, 11.570 km fra mærkningsstedet. Dette fund antyder at færøske almindelige kjover optræder ved østkysten af Sydamerika under forårstrækket, hvilket også er tilfældet for skotske fugle (Wernham m.fl. 2002). Forårets første genmeldinger fra Færøerne er fra 24. maj og 4. juni.

Unger udklækket på Færøerne og genmeldt i ynglesæsonen (juni-juli) 4-14 år efter er gennemsnitligt genmeldt 120 km fra mærkningslokaliteten (10 på mærkningslokaliteten, to på Færøerne 13-92 km fra mærkningslokaliteten, og to på Island 738-830 km fra mærkningslokaliteten) (fig. 5A). Unger udklækket på Færøerne synes således overvejende at yngle på eller nær klækingsstedet, dog kan nogle slå sig ned andre steder på Færøerne eller på Island.

Fugle mærket som voksne er i gennemsnit genmeldt 1 km fra mærkningslokaliteten, 1-20 år efter mærkningen (40 på mærkningslokaliteten og én 24 km derfra). Voksne ynglefugle på Færøerne vender således i stor udstrækning tilbage til samme ynglelokalitet år efter år.

Fire fugle er genmeldt to gange. En er mærket som ældre fugl (2k+) 22. juni 1985 i Sandvík, Suðuroy og aflæst som ynglende 15.

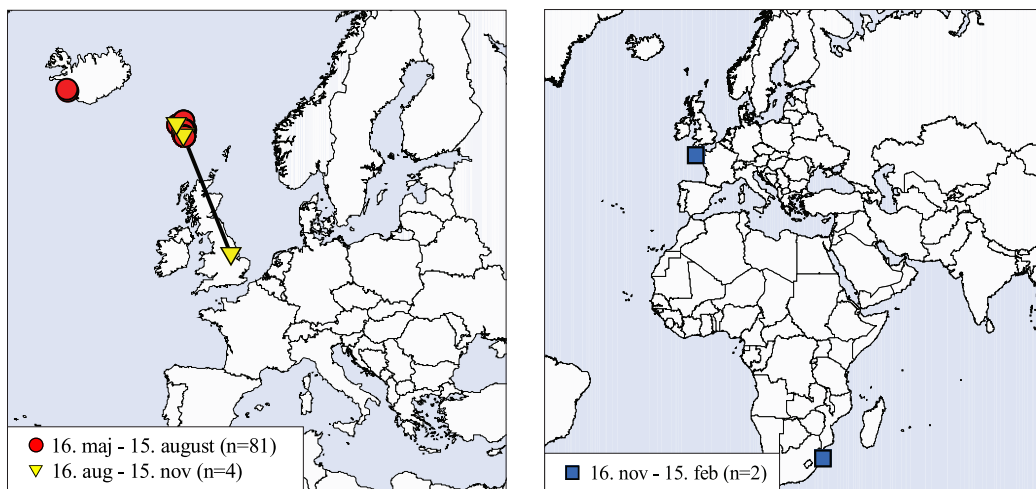
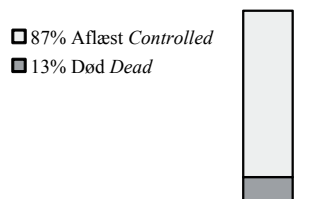

Fig. 5. Genmeldinger i A) yngletiden og efteråret, og B) vinteren. Linjer angiver direkte træk. *Recoveries during A) breeding season and autumn, and B) winter. Lines indicate direct migration.*

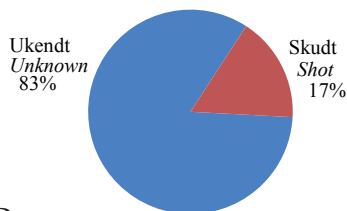
juni 1987 og igen 18. juni 1990, begge gange på mærkningsstedet. De tre øvrige er ligeledes aflæst to gange på mærkningslokaliteten, henholdsvis i Sandvík på Suðuroy og i Søltuvík/Skálavík på Sandoy, op til ni år efter mærkningen. Andre studier har påvist trofasthed overfor den samme mage (Mardal 1988).

Genmeldings- og dødsårsager

De fleste genmeldinger gælder fugle aflæst af ringmærkere. Blot 13% er genmeldt som døde (fig. 6A), hvilket formentlig skyldes, at arten uden for yngletiden lever langt til havs. Den hyppigste kendte dødsårsag er jagt (fig. 6B), med én skudt 9. december 1997 i Frankrig, og én skudt 21. juli 2007 på Island. Den længstlevende færøske almindelige kjove blev mærket som redeunge 19. juli 1966 på Skúvoyarfjall, Sandoy, og aflæst ynglende 25. juni 1987 på mærkningsstedet, 20 år og 11 måneder efter mærkningen. Europas længstlevende almindelige kjove er fra Finland og den blev 31 år og 1 måned.

A

B

Fig. 6. A) Genmeldingsårsager (n=91) og B) dødsårsager (n=12) for almindelig kjove ringmærket på Færøerne. Causes of A) recovery (n=91) and B) death (n=12) of arctic skuas ringed in the Faroes.

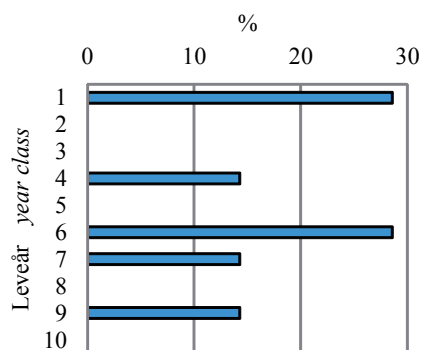

Fig. 7. Aldersfordeling af almindelig kjove mærket i deres første kalenderår og genmeldt som døde (n=7). Distribution by year-class of arctic skuas ringed in their first calendar year and recovered dead (n=7).

English summary

The breeding population of arctic skua in the Faroes is estimated at 900 pairs, dispersed over most of the islands. 1,190 arctic skuas have been ringed, most at Akraberg, Suðuroy (311). The first was ringed in 1933 but only from the 1980s have larger numbers been ringed. Most are ringed in the breeding season as chicks (55%). 15% of the birds were of the light morph. 91 birds have been recovered, a large part on Akraberg/Sumba (18) and Sandvik (13), both on Suðuroy. Of the recovered birds, 20 were ringed as chicks and 71 as adults (2y+). Eight birds have been recovered abroad: Iceland (2), England (2), France (1), Spain (1) Mauritania (1) and South Africa (1). Recoveries indicate that arctic skuas begin autumn migration in August, presumably to reach W Africa in October: A bird ringed 20 June 1994 in Skálavík, Sandoy was controlled 28 October 1996 at Port Etienne,

Mauritania, 4,621 km to the S. During the winter period arctic skuas have been recovered in France (1) and South Africa (1). A recent recovery concerns a bird ringed 15 June 2004 on Akraberg, Suðuroy and found dead 15 March 2012 on a beach near Maldonado, Uruguay, 11,570 km from the ringing site. Arctic skuas seem to show high site fidelity. Birds hatched in the Faroes are on average recovered 120 km from the ringing site in a breeding season 4-14 years later. Adults are recovered 1 km from the ringing site 1-20 years later. Most recoveries are of controlled birds and only 13% have been found dead. Birds have been shot in France and Iceland. The longest-living skua was recovered at the ringing site 20 years and 11 months after it was ringed as a chick on Skúvoyarfjall, Sandoy.